

การเปรียบเทียบผลของการใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพโดยการศึกษาด้วยตนเอง
และโดยมีครูแนะแนวให้ความช่วยเหลือ ต่อการส่งเสริมพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นางวิภา เกตุเทพา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-569-915-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016009

i 10303868

A COMPARISON OF THE EFFECTS OF THE USE OF "THE SELF - DIRECTED
SEARCH" BY ONESELF AND WITH THE ASSISTANCE OF A GUIDANCE
TEACHER ON THE PROMOTION OF VOCATIONAL INFORMATION
SEEKING BEHAVIOR OF MATHAYOM SUKSA FOUR STUDENTS

Mrs. Vipa Gettapa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-569-915-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบผลของการใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพโดยการ
ศึกษาด้วยตนเองและโดยมีครูแนะแนวให้ความช่วยเหลือ ต่อการส่งเสริม
พฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โดย นางวิภา เกตุเทพา

ภาควิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.พรณราย ทรัพย์ประภา

รศ.วัชร ทรัพย์มี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต:

.....*วัชร*.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....*สุภาวรรณ*..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุภาวรรณ โคตรจรัส)

.....*พรณราย*..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรณราย ทรัพย์ประภา)

.....*วัชร*..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วัชร ทรัพย์มี)

.....*จิ้น*..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จิ้น แบรี)

วิชา เศรษฐศาสตร์ : การเปรียบเทียบผลของการใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพโดยการศึกษาด้วยตนเอง และโดยมีครูแนะแนวให้ความช่วยเหลือต่อการส่งเสริมพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (A COMPARISON OF THE EFFECTS OF THE USE OF "THE SELF-DIRECTED SEARCH" BY ONESELF AND WITH THE ASSISTANCE OF A GUIDANCE TEACHER ON THE PROMOTION OF VOCATIONAL INFORMATION SEEKING BEHAVIOR OF MATHAYOM SUKSA FOUR STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. พรรณราย ทรัพย์ะประภา, รศ.วัชรีย์ ทรัพย์มี, 171 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของการใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพโดยการศึกษาด้วยตนเอง และโดยมีครูแนะแนวให้ความช่วยเหลือต่อการส่งเสริมพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2531 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จำนวน 108 คน ซึ่งคัดเลือกมาจากรandom แบบสุ่มตามชั้น (Stratified Random Sampling) สุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มเงื่อนไขการทดลอง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม กลุ่มละเท่า ๆ กัน โดยให้นักเรียนในกลุ่มทดลอง 1 ทำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพโดยการศึกษาด้วยตนเอง และให้นักเรียนในกลุ่มทดลอง 2 ทำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพโดยมีครูแนะแนวให้ความช่วยเหลือ ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนตามปกติ โดยไม่ได้รับการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในชั้นเรียนและไม่ได้ทำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และนำไปสอบถามนักเรียนก่อนการทดลอง และภายหลังการทดลอง 3 สัปดาห์ ตัวแปรที่ศึกษาคือ ความถี่และความหลากหลายของพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนในกลุ่มทดลอง 1 ที่ทำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพโดยการศึกษาด้วยตนเองมีพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพไม่แตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มทดลอง 2 ที่ทำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพโดยมีครูแนะแนวให้ความช่วยเหลือ ทั้งด้านความถี่และความหลากหลายของพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ
2. นักเรียนในกลุ่มทดลอง 1 ที่ทำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพโดยการศึกษาด้วยตนเองและนักเรียนในกลุ่มทดลอง 2 ที่ทำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพโดยมีครูแนะแนวให้ความช่วยเหลือมีพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพไม่แตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มควบคุมทั้งด้านความถี่และความหลากหลายของพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ

ภาควิชา จิตวิทยา
 สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา
 ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

VIPA GETTAPA : A COMPARISON OF THE EFFECTS OF THE USE OF "THE SELF-DIRECTED SEARCH" BY ONESELF AND WITH THE ASSISTANCE OF A GUIDANCE TEACHER ON THE PROMOTION OF VOCATIONAL INFORMATION SEEKING BEHAVIOR OF MATHAYOM SUKSA FOUR STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PARNARAI SAPAYAPRAPA, Ph.D., ASSO. PROF. WACHAREE SUPMEE, 171 PP.

The purpose of this research was to study and compare the effects of the use of "The Self-Directed Search" by oneself and with the assistance of a guidance teacher on the promotion of the vocational information seeking behavior of Mathayom Suksa four students. The subjects were 108 male and female students during the academic year of 1988, selected by stratified random sampling from Santirajvitayalai School. They were also randomly assigned into two treatment groups ; experimental group I and experimental group II; and a control group of equal size. The students in experimental group I used "The Self-Directed Search" by themselves, and the students in experimental group II used "The Self-Directed Search" with the assistance of a guidance teacher, while the students in the control group received no treatment. Vocational information seeking behaviors were assessed by questionnaire, developed by the researcher and was administered before treatment and 3 weeks after treatment. One-Way Analysis of Variance and t-test were utilized for data analysis.

It was found that: (1) there is no significant difference in vocational information seeking behavior between the students in experimental group I who took "The Self-Directed Search" by themselves and students in experimental group II who took "The Self-Directed Search" with the assistance of a guidance teacher, on both frequency and variety of vocational information seeking behaviors. (2) there is no significant difference in vocational information seeking behavior among the students in experimental group I who took "The Self-Directed Search" by themselves and the students in experimental group II who took "The Self-Directed Search" with the assistance of a guidance teacher and the students in control group, on both frequency and variety of vocational information seeking behaviors.

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้เนื่องจากได้รับคำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์จากรองศาสตราจารย์ ดร.พรพราย ทรณะประกา และรองศาสตราจารย์วัชร ทรณ์ยมี อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ท่าน ทั้งยังสละเวลาในการตรวจและแก้ไขด้วยความใส่ใจตลอดมา รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.นวลศิริ เปาโรหิตย์ ซึ่งกรุณาอนุญาตให้ใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์ ฉบับที่ท่านแปลไว้เป็นภาษาไทยในการวิจัยครั้งนี้ และอนุเคราะห์คู่มือการใช้แก่ผู้วิจัยในการศึกษา เพื่อความเข้าใจ และให้คำปรึกษาด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ดร.ดิเรก ศรีสุโข อาจารย์สุพัตร์ พิบูลย์ และอาจารย์สำราญ มิแจ้ง ที่กรุณาให้คำปรึกษาด้านแบบแผนการวิจัย สถิติที่ใช้ และการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ อีกทั้ง ดร.จิน แบรี รองศาสตราจารย์สุภาวรรณ โคตรจรัส รองศาสตราจารย์ ดร.นวลศิริ เปาโรหิตย์ รองศาสตราจารย์ ดร.พรณี ช.เจนจิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงลักษณ์ ประเสริฐ และอาจารย์อภา ถนัดช่าง ที่สละเวลาในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานแนะแนวโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยทุกท่าน ที่ช่วยรับภาระหน้าที่การงานแทน ทำให้มีโอกาสดำเนินการได้อย่างเต็มที่ ขอขอบคุณห้องจิตวิทยาการปรึกษาที่ใกล้ชิดทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจด้วยดีตลอดมาตลอดจนนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย และเนื่องจากทุนการวิจัยบางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้อบรมเลี้ยงดูมาแต่เยาว์วัย และสิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยจะลืมเสียมิได้ คือ ความรัก ความห่วงใย และกำลังใจจากคุณธีรศักดิ์ เกตุเทพา และลูกแพร อันเป็นที่รักยิ่ง ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปในที่สุด

วิภา เกตุเทพา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	4
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ.....	4
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	29
สมมติฐานการวิจัย.....	29
ขอบเขตของการวิจัย.....	30
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	30
วิธีดำเนินการวิจัยโดยย่อ.....	33
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	34
บทที่ 2. วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	36
ประชากร.....	36
กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การดำเนินการทดลอง.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
บทที่ 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การอภิปรายผลการวิจัย	63
บทที่ 5 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก เอกสารที่ใช้ในการทดลอง.....	106
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	154
ภาคผนวก ค การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	164
ภาคผนวก ง สูตรสถิติและตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล.....	166
ประวัติผู้เขียน.....	171

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนน พฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม.....	49
2	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของ คะแนนความถี่ของพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ ก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม.....	50
3	ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนน พฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ ภายหลังจากการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม.....	51
4	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของคะแนน ความถี่ของพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ ภายหลังจากการทดลอง ระหว่าง กลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม.....	52
5	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของ คะแนนความหลากหลายด้านวิธีการที่ใช้ในการแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ ภายหลังจากการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม.....	53
6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของ คะแนนความหลากหลายด้านประเภทของพฤติกรรมที่ใช้ในการแสวงหาข้อมูล ทางอาชีพ ภายหลังจากการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม.....	54
7	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ของคะแนน ความถี่และความหลากหลายของพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพ ก่อนและ หลังการทดลองของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม.....	55
8	ร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทาง อาชีพ จำแนกตามประเภทและวิธีการที่ใช้เรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด.....	56